

CÒMIC

Amb la desaparició de Carles Bech, guionista i redactor en cap d'aquella irrepertible revista infantil que va ser el *TBO*, es tanca un important capítol de la història del còmic al nostre país. Nascut durant la llarga i ensopida postguerra espanyola, el *TBO* va aportar un agraït toc d'humor sense malícia en una difícil època de fam, tristor i nacionalsindicalisme.

«La Familia Ulises» ha quedat òrfena

JORDI SOLER

El dia 20 d'agost va morir a Barcelona d'una aturada cardíaca, a l'edat de 84 anys, Carles Bech. Aquest nom, que potser d'entrada el lector no relacionarà amb cap activitat humana de rellevància mediàtica, com ara les arts, els esports, els ambients de la *jet set* o la política, pertanyia a un treballador de la companyia Maquinista Terrestre y Marítima que alternava la feina en aquesta empresa amb la redacció de guions per a la revista infantil *TBO*. És a dir, el mític *TBO*, revista para todos, de quan èrem petits.

Carles Bech, nascut a la Bisbal d'Empordà (Baix Empordà) el 1914, es va passar trenta anys de la seva vida escrivint els guions de *La Familia Ulises* i *Las aventuras de Eustaquio Morcillón*, dues grans creacions del ninotaire Marino Benejam; de *Josechu el Vasco*, que il·lustrava el sempre magistral Muntañola; de l'ancestral personatge *Altamiro de la Cueva*, la realització gràfica del qual va ser encarregada a Bernat Tolledo, i *Joaquinet y su chupete*, amb dibuixos d'Ayné. Entre uns personatges i uns altres, es calcula que va escriure més de 30.000 guions.

La creació més destacada de Carles Bech va ser, sens dubte, *La Familia Ulises*. Aquests personatges, Ulises, la seva muller, Sinforosa, la sogra *doña Filomena*, els tres fills del matrimoni (una noia en edat de casar-se i un nen i una nena força més petits) i *Treski*, un gosset probablement petaner, van néixer l'any 1945 d'una idea del director del *TBO*, Joaquim Buigas, germà del dissenyador de les fonts de Montjuïc, nét de l'arquitecte del Gran Teatre del Liceu i fill de l'autor de l'estàtua de Colom de Barcelona. El mateix Carles Bech va explicar-ne els inicis en una entrevista: «En realitat, Buigas no va pas idear *La Familia Ulises* per continuar-la. Al principi, passaven coses molt bèsties, com ara que la senyora Sinforosa escridassava i insultava don Ulises, o que la família es menjava el seu propi gos, pensant-se que era un conill; jo vaig procurar de suavitzar les situacions.» Amb el temps, els personatges, de la mà de Bech, van acabar conformant una família, diguem que estructurada i feliç, però, per les coses que li passaven, víctima d'uns fets absolutament dadaistes. Com molt bé va escriure Manolo Vázquez Montalbán a *El País*, a propòsit del 75è aniversari del *TBO*, «Ulises era un personatge costumista, beneïtament pragmàtic, Quixot de beneiteries i Sancho de causes excessives.»

A la mort de Joaquim Buigas, ocorreguda l'any 1963, Carles Bech va ser nomenat redactor en cap del *TBO*, just en un moment dolç per a la publicació. Aprofitant la gran popularitat assolida, la revista es va convertir en setmanal

Contraportada d'un número de la revista infantil *TBO* amb els seus estandants habituals: *La Familia Ulises*.

(fins aleshores havia estat quinzenal); per desgràcia, el boom del consumisme que va marcar la dècada dels 60 la portaria a un mal borràs gairebé irreversible. «La primera crisi de vendes va arribar als anys 60», confessava Bech, «quan van aparèixer el Seat 600 i la televisió. Entre la mort dels autors que havien fabricat la imatge de *TBO* —Tínez, Tur,

Salvador Mestres, Opisso o Benejam, que va deixar de dibuixar *La Familia Ulises* el 1971 per malaltia i que es va morir el 1975— i la terrible competència d'Editorial Bruguera, que va inundar el mercat amb les seves revistes, *TBO* es va anar morint.»

El 1974, el Ministeri de Informació

y Turismo va guardonar Carles Bech amb el Premio Nacional de Literatura Juvenil. Era el reconeixement oficial i públic de la seva feina, coneguda per tantíssims lectors; uns lectors que, paradoxalment, en desconecien l'autoria.